

32007R0864

L 199/40

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

31.7.2007.

**UREDBA (EZ) br. 864/2007 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 11. srpnja 2007.**

o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 61., točku (c) te članak 67.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora, s obzirom na zajednički tekst koji je odobrio Odbor za mirenje 25. lipnja 2007. ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Zajednica je postavila za svoj cilj održavanje i razvoj područja slobode, sigurnosti i pravde. Za postupnu uspostavu takvog područja, Zajednica donosi mjere u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima s prekograničnim učinkom i to u opsegu potrebnom za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta.
- (2) U skladu s člankom 65. točkom (b) Ugovora, te mjere trebaju uključiti one koje promiču usklađenost propisa koji se primjenjuju u državama članicama vezano uz sukob zakona i sukob nadležnosti.
- (3) Na sastanku Europskog vijeća u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. potvrđeno je načelo uzajamnog priznavanja sudskih odluka i ostalih odluka sudskih tijela kao temelj pravosudne suradnje u građanskim stvarima te su pozvani Vijeće i Komisija da donesu program mjera za provedbu načela uzajamnog priznavanja.
- (4) Vijeće je 30. studenoga 2000. usvojilo zajednički program mjera Komisije i Vijeća za primjenu načela uzajamnog priznavanja odluka u građanskim i trgovačkim stvarima ⁽³⁾. Program utvrđuje mjere u vezi s usklađivanjem pravila o sukobu zakona kao što su one koje omogućuju uzajamno priznavanje presuda.
- (5) Haški program ⁽⁴⁾, koji je Europsko vijeće donijelo 5. studenoga 2004., pozvao je na aktivni nastavak rada u vezi s pravilima u vezi sa sukobom zakona koji se tiču izvanugovornih obveza („Rim II”).
- (6) Pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta stvara potrebu za tim da pravila o sukobu zakona u državama članicama određuju isto nacionalno pravo neovisno o državi suda pred kojim je pokrenut postupak, kako bi se poboljšala predvidivost ishoda parnice, pravna sigurnost u pogledu propisa koji se primjenjuju i slobodno kretanje sudskih odluka.
- (7) Područje primjene u materijalnom smislu i odredbe ove Uredbe bi trebale biti u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima ⁽⁵⁾ („Bruxelles I”) te s instrumentima koji uređuju koje se pravo primjenjuje na ugovorne obveze.
- (8) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati bez obzira na vrstu suda pred kojim se vodi postupak.
- (9) Tužbe koje se podnose na temelju *acta iure imperii* trebaju obuhvaćati i tužbe protiv službenika koji nastupaju u ime države i odgovornost za radnje tijela vlasti, uključujući odgovornost javno imenovanih dužnosnika. Stoga bi ti predmeti trebali biti izuzeti iz opsega ove Uredbe.
- (10) Obiteljski odnosi bi trebali pokrivati roditeljstvo, brak, tazbinske i rodbinske veze. Pozivanje u članku 1. stavku 2. na odnose koji proizvode učinke usporedive s brakom i ostalim obiteljskim odnosima tumači se u skladu s pravom države članice pred čijim se sudom vodi postupak.
- (11) Pojam izvanugovorne obveze razlikuje se od jedne države članice do druge. Stoga bi za potrebe ove Uredbe izvanugovornu obvezu trebalo shvatiti kao autonoman pojam. Pravila o sukobu zakona navedena u ovoj Uredbi također bi trebala obuhvaćati izvanugovorne obveze koje proistječu iz objektivne odgovornosti.
- (12) Važeći propisi također uređuju pitanje sposobnosti preuzimanja odgovornosti u slučaju protupravnog postupanja.

⁽¹⁾ SL C 241, 28.9.2004., str. 1.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 6. srpnja 2005. (SL C 157 E, 6.7.2006., str. 371.), Zajedničko stajalište Vijeća od 25. rujna 2006. (SL C 289 E, 28.11.2006., str. 68.) i Stajalište Europskog parlamenta od 18. siječnja 2007. (još nije objavljeno u Službenom listu). Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 10. srpnja 2007. i Odluka Vijeća od 28. lipnja 2007.

⁽³⁾ SL C 12, 15.1.2001., str. 1.

⁽⁴⁾ SL C 53, 3.3.2005., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 12, 16.1.2001., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1791/2006 (SL L 363, 20.12.2006., str. 1.).

- (13) Jedinствена pravila koja se primjenjuju bez obzira na propise čiju upotrebu određuju, mogu spriječiti opasnost od narušavanja tržišnog natjecanja između stranaka Zajednice u parnici.
- (14) Zahtjev za pravnom sigurnošću i potreba za donošenjem presuda u pojedinačnim slučajevima bitni su elementi svakog pravosudnog područja. Ova Uredba utvrđuje povezujuće čimbenike koji su najprimjereniji za postizanje tih ciljeva. Stoga, ova Uredba utvrđuje opće pravilo, kao i posebna pravila te u određenim odredbama i klauzulu o odstupanju koja dopušta odstupanje od tih pravila kada je iz svih okolnosti slučaja jasno da je nezakonito postupanje očito jače povezano s nekom drugom državom. Ova pravila stoga stvaraju fleksibilan okvir pravila o sukobu zakona. Jednako tako, omogućuju sudu pred kojim se vodi postupak da pojedinačne slučajeve rješava na odgovarajući način.
- (15) Načelo *lex loci delicti commissi* osnovno je rješenje za izvanugovorne obveze u gotovo svim državama članicama, no praktična se primjena tog načela u slučaju raspršenosti elemenata slučaja na nekoliko država razlikuje. To stanje stvara nesigurnost u pogledu propisa koji se primjenjuju.
- (16) Jedinствена bi pravila trebala povećati predvidljivost sudskih odluka te osigurati odgovarajuću ravnotežu između interesa osobe kojoj se odgovornost utvrđuje i osobe koja je pretrpjela štetu. Veza s državom u kojoj je nastala neposredna šteta (*lex loci damni*) uspostavlja pravednu ravnotežu između interesa osobe kojoj je utvrđena odgovornost i osobe koja je pretrpjela štetu te također odražava suvremeni pristup građanskoj odgovornosti i razvoju sustava objektivne odgovornosti.
- (17) Propise koji se primjenjuju trebalo bi odrediti na temelju toga gdje je šteta nastala, bez obzira na državu ili države u kojima može doći do posrednih posljedica. Prema tomu, u slučajevima tjelesnih ozljeda ili materijalne štete, država u kojoj je došlo do štete trebala bi biti ona država u kojoj je osobna tjelesna ozljeda zadobivena ili ona država gdje je nastala materijalna šteta.
- (18) Opće pravilo u ovoj Uredbi trebalo bi biti *lex loci damni* iz članka 4. stavka 1. Članak 4. stavak 2. trebalo bi smatrati iznimkom ovog općeg načela, budući da stvara posebnu vezu ako stranke imaju uobičajeno boravište u istoj državi. Članak 4. stavak 3. trebalo bi tumačiti kao „klauzulu o odstupanju” od članka 4. stavka 1. i članka 4. stavka 2., ako je iz okolnosti slučaja jasno da je protupravno postupanje očito jače povezano s nekom drugom državom.
- (19) Trebalo bi odrediti konkretna pravila za konkretna protupravna postupanja kada opće pravilo ne omogućuje odgovarajuću ravnotežu između interesa koji su u pitanju.
- (20) Pravilo o sukobu zakona bi u slučajevima odgovornosti za proizvode trebalo osigurati pravednu raspodjelu rizika koja je svojstvena suvremenom društvu visoke tehnologije, zaštitu zdravlja potrošača, poticanje inovacija, osiguranje nenarušenog tržišnog natjecanja i olakšavanja trgovine. Uravnoteženo rješenje u vezi s tim ciljevima stvaranje je kaskadnog sustava povezujućih čimbenika, zajedno s klauzulom o predvidljivosti. Prvi element koji treba uzeti u obzir propisi su države u kojoj je oštećenik imao uobičajeno boravište u trenutku nastanka štete, ako je proizvod bio prodavan u toj državi. Ostali se elementi u kaskadnom sustavu primjenjuju ako proizvod nije bio stavljen na tržište u toj državi, ne dovodeći u pitanje članak 4. stavak 2. i mogućnost očite jače veze s nekom drugom državom.
- (21) Posebno pravilo iz članka 6. nije iznimka od općeg pravila iz članka 4. stavka 1., već njegovo pojašnjenje. U slučajevima neloyalne konkurencije, kolizijsko pravilo bi trebalo zaštititi konkurente, potrošače i široku javnost te osigurati pravilno funkcioniranje tržišnoga gospodarstva. Veza s pravom države u kojoj je došlo do djelovanja na odnose između konkurenata ili zajedničke interese potrošača, općenito je u skladu s tim ciljevima.
- (22) Izvanugovorne obveze nastale zbog ograničavanja tržišnog natjecanja iz članka 6. stavka 3., trebale bi obuhvatiti kršenja nacionalnog prava o tržišnom natjecanju i prava o tržišnom natjecanju Zajednice. Pravo koje se primjenjuje na takve izvanugovorne obveze, trebalo bi biti pravo države u kojoj tržište jest ili bi moglo biti ugroženo. U slučajevima kada tržište jest ili bi moglo biti ugroženo u više država, oštećenik bi trebao moći temeljiti svoj zahtjev, pod određenim okolnostima, na pravu države članice u kojoj se postupak vodi.
- (23) U smislu ove Uredbe, pojam ograničavanja tržišnog natjecanja trebao bi obuhvaćati zabrane dogovora između poduzetnika, odluka udruženja poduzetnika i usklađenih praksi čiji je cilj ili posljedica sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja u državi članici ili na unutarnjem tržištu, kao i zabranu zloupotrebe vladajućeg položaja u državi članici ili na unutarnjem tržištu, ako su takvi dogovori, odluke, usklađene prakse ili zloupotrebe zabranjeni člancima 81. i 82. Ugovora ili propisima države članice.
- (24) „Šteta za okoliš” trebala bi značiti neželjenu promjenu prirodnih resursa, kao što su voda, zemlja ili zrak, ugrožavanje funkcije koju taj resurs izvršava u korist drugog prirodnog resursa ili javnosti, ili ugrožavanje raznolikosti živih organizama.

- (25) U vezi sa štetom za okoliš, članak 174. Ugovora, koji predviđa viši stupanj zaštite temeljen na načelu opreza i načelu preventivnih radnji, načelu prioriteta smanjivanja štete na njenom izvoru te na načelu da onečišćivač plaća, u potpunosti opravdava primjenu načela diskriminacije u korist oštećenika. Pitanje, kada osoba koja traži naknadu štete može odabrati pravo koje se primjenjuje, trebalo bi biti određeno u skladu s pravom države članice pred čijim se sudom vodi postupak.
- (26) U vezi s kršenjem prava intelektualnog vlasništva, trebalo bi očuvati opće priznato načelo *lex loci protectionis*. U smislu ove Uredbe, pojam „prava intelektualnog vlasništva” trebalo bi tumačiti u smislu, na primjer, autorskih prava, prava *sui generis* za zaštitu baza podataka i prava industrijskog vlasništva.
- (27) Točna koncepcija pojma industrijske akcije, kao što su štrajk ili isključenje s rada, razlikuje se između država članica te je uređeno u skladu s unutarnjim propisima svake države članice. Stoga, ova Uredba općim načelom smatra da bi se trebalo primjenjivati pravo države u kojoj se odvijala industrijska akcija, u svrhu zaštite prava i obveza radnika i poslodavaca.
- (28) Posebno pravilo o industrijskoj akciji iz članka 9. ne dovodi u pitanje uvjete koji se odnose na provedbu takve akcije u skladu s nacionalnim propisima i ne dovodi u pitanje pravni položaj sindikata ili organizacija koje zastupaju radnike, kao što je predviđeno propisima države članice.
- (29) Trebalo bi predvidjeti posebna pravila za slučajeve kada štetu prouzroči neka druga radnja osim protupravnog postupanja, kao što je neopravdano bogaćenje, posloводство bez naloga i predugovorna odgovornost.
- (30) Predugovorna odgovornost u smislu ove Uredbe autonoman je pojam i ne bi ga nužno trebalo tumačiti u okviru nacionalnog prava. Trebao bi obuhvatiti kršenje obveze iznošenja podataka i prestanak pregovora o ugovoru. Članak 12. obuhvaća samo izvanugovorne obveze koje predstavljaju izravnu vezu s radnjama koje su prethodile sklapanju ugovora. To znači da ako osoba tijekom pregovora o ugovoru pretrpi tjelesnu povredu, trebalo bi se primjenjivati članak 4. ili druge mjerodavne odredbe ove Uredbe.
- (31) Kako bi se poštovalo načelo autonomije stranaka i ojačala pravna sigurnost, strankama bi trebalo biti dozvoljeno izabrati pravo koje će se primjenjivati na izvanugovorne obveze. Taj bi izbor trebao izričito proizlaziti ili biti nedvojbeno razvidan iz okolnosti slučaja. Pri utvrđivanju postojanja sporazuma, sud mora uzeti u obzir namjere stranaka. Slabije bi stranke trebalo zaštititi predviđanjem mogućnosti izbora prava pod određenim uvjetima.
- (32) Poštovanje javnog interesa opravdava mogućnost sudova država članica da, u iznimnim slučajevima, primjenjuju iznimke temeljene na javnom redu te da se ne obaziru na prevladavajuće obvezne odredbe. Posebno, primjena odredbe o pravu koje je regulirano u ovoj Uredbi koja bi dovela do izricanja nerazmjernog poravnjanja za nastalu štetu naknadom štete s ograničenim učinkom ili naknadom štete na temelju kaznenih odredaba, može se, ovisno o okolnostima slučaja i pravnom poretku države članice pred čijim se sudom vodi postupak, smatrati protivnom javnom poretku (*ordre public*) te države članice.
- (33) Kada se nezgoda dogodi u državi u kojoj žrtva nema uobičajeno boravište, sud pred kojim se vodi parnica, trebao bi prema važećim nacionalnim propisima o naknadi koja se dodjeljuje žrtvama prometnih nesreća pri procjeni štete u slučaju tjelesnih povreda uzeti u obzir sve relevantne stvarne okolnosti konkretne žrtve, uključujući posebno stvarne gubitke i troškove naknadne njege i medicinske skrbi.
- (34) Kako bi se postigla pravedna ravnoteža između stranaka, mora se, koliko god je to primjereno, voditi računa o sigurnosnim pravilima i pravilima o postupanju u državi u kojoj je počinjena protupravna radnja, čak i ako se na izvanugovorne obveze primjenjuju propisi druge države. Pojam „sigurnosna pravila i pravila o postupanju” trebalo bi tumačiti kao pravila koja se odnose na sve uredbe koje imaju bilo kakvu vezu sa sigurnošću i postupanjem, uključujući, na primjer, pravila o sigurnosti na cestama u slučaju nezgode.
- (35) Trebalo bi izbjegavati raspršenost kolizijskih pravila u više instrumenata i postojanje razlika između tih pravila. Međutim, ova Uredba ne isključuje mogućnost uključivanja kolizijskih pravila koja se odnose na izvanugovorne obveze u odredbe prava Zajednice u vezi s posebnim pitanjima.

Ova Uredba ne bi trebala dovesti u pitanje primjenu drugih instrumenata koji određuju odredbe određene da doprinesu pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, ako se ne mogu primijeniti zajedno s pravom određenim pravilima ove Uredbe. Primjena odredbi prava, koje se primjenjuje koje je određeno pravilima ove Uredbe, ne bi trebala ograničiti slobodno kretanje roba i usluga, kako je uređeno instrumentima Zajednice, kao što je Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ SL L 178, 17.7.2000., str. 1.

- (36) Zbog poštovanja međunarodnih obveza koje su preuzele države članice, ova Uredba ne bi trebala utjecati na međunarodne konvencije kojih su jedna ili više država članica stranke u trenutku donošenja ove Uredbe. Kako bi pravila bila dostupnija, Zajednica bi u *Službenom listu Europske unije* trebala na temelju informacija pruženih od strane država članica objaviti popis relevantnih konvencija.
- (37) Komisija će Europskom parlamentu i Vijeću uputiti prijedlog u vezi s postupcima i uvjetima prema kojima će države članice u pojedinačnim i iznimnim slučajevima imati pravo u svoje ime pregovarati i zaključivati sporazume s trećim zemljama koji se tiču sektorskih pitanja, a uključuju odredbe o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze.
- (38) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri postići cilj ove Uredbe, a zbog opsega i učinaka ove Uredbe moguće ga je bolje postići na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom subsidiarnosti izloženom u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti iz tog članka, ova Uredba ne prekoračuje ono što je potrebno za postizanje tog cilja.
- (39) U skladu s člankom 3. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske, dodanom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru osnivanju Europske zajednice, Ujedinjena Kraljevina i Irska sudjeluju u donošenju i primjeni ove Uredbe.
- (40) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o stajalištu Danske dodanom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, koja zbog toga za nju nije obvezujuća te se na nju ne primjenjuje,
2. Iz područja primjene ove Uredbe izuzeto je sljedeće:
- (a) izvanugovorne obveze nastale na temelju obiteljskih odnosa i odnosa za koje se prema pravu koje se primjenjuje na takve odnose smatra da imaju usporedive učinke, uključujući obvezu uzdržavanja;
- (b) izvanugovorne obveze nastale na temelju bračnog imovinskog stanja, imovinskog stanja odnosa koji imaju prema pravu koje se primjenjuje na te odnose usporediv učinak s brakom te na temelju oporuka i nasljeđivanja;
- (c) izvanugovorne obveze nastale na temelju mjenica, čekova i zadužnica te ostalih prenosivih instrumenata plaćanja do te mjere da obveze iz tih drugih prenosivih instrumenata plaćanja nastaju zbog njihove prenosive naravi;
- (d) izvanugovorne obveze nastale na temelju prava trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba u vezi s pitanjima kao što je osnivanje, registracija ili na neki drugi način, pravna i poslovna sposobnost, unutarnje ustrojstvo ili likvidacija trgovačkih društava ili drugih pravnih osoba, osobna odgovornost članova trgovačkih društava i organa za obveze trgovačkog društva ili druge pravne osobe te osobna odgovornost revizora trgovačkom društvu ili njegovim članovima pri obveznim revizijama računovodstvenih dokumenata;
- (e) izvanugovorne obveze nastale zbog odnosa između osnivača, upravitelja i uživatelja dobrovoljno osnovane zaklade;
- (f) izvanugovorne obveze nastale zbog nuklearne štete;
- (g) izvanugovorne obveze nastale zbog kršenja privatnosti i osobnih prava, uključujući klevetu.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

PODRUČJE PRIMJENE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ova se Uredba, u slučajevima koji uključuju sukob zakona, primjenjuje na izvanugovorne obveze u građanskim i trgovačkim stvarima. Ne primjenjuje se, posebice, na porezna, carinska ili upravna pitanja ili na odgovornost države za radnje ili propuste u izvršavanju državne vlasti (*acta iure imperii*).

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na dokaze i postupke, ne dovodeći u pitanje članke 21. i 22.

4. U smislu ove Uredbe, „država članica” znači svaku državu članicu osim Danske.

Članak 2.

Izvanugovorne obveze

1. U smislu ove Uredbe, šteta obuhvaća svaku posljedicu nastalu iz protupravnog postupanja, neopravdanog bogaćenja, posloводства bez naloga ili predugovorne odgovornosti.

2. Ova se Uredba također primjenjuje na izvanugovorne obveze za koje je vjerojatno da će nastati.

3. Svako pozivanje u ovoj Uredbi na:
- (a) štetni događaj uključuje događaje koji uzrokuju štetu, a za koje je vjerojatno da će se dogoditi, i
  - (b) štetu uključuje štetu za koju je vjerojatno da će nastati.

Članak 3.

Opća primjena

Pravo navedeno u ovoj Uredbi primjenjuje se bez obzira je li se radi o pravu države članice.

POGLAVLJE II.

PROTUPRAVNO POSTUPANJE

Članak 4.

Opće pravilo

1. Ako nije drukčije propisano ovom Uredbom, pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu iz protupravnog postupanja je pravo one države u kojoj šteta nastane, bez obzira na to u kojoj državi je nastao događaj koji je prouzročio nastalu štetu te bez obzira na državu ili države u kojoj nastanu posredne posljedice tog događaja.
2. Međutim, ako osoba kojoj je utvrđena odgovornost i osoba koja je pretrpjela štetu u trenutku nastanka štete imaju uobičajeno boravište u istoj državi, primjenjuju se propisi te države.
3. Ako je iz svih okolnosti slučaja jasno da je protupravno postupanje očito jače povezano s državom različitom od one iz stavaka 1. i 2., primjenjuju se propisi te druge države. Očito se jača veza s drugom državom može temeljiti posebno na prethodno postojećem odnosu između stranaka, kao što je primjerice ugovor, koji je u uskoj vezi s tim protupravnim postupanjem.

Članak 5.

Odgovornost za proizvode

1. Ne dovodeći u pitanje članak 42. stavak 2., pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu zbog štete koju je prouzrokovao proizvod:
  - (a) pravo je one države u kojoj je osoba koja je pretrpjela štetu imala uobičajeno boravište kada je šteta nastala, ako je proizvod bio prodavan u toj državi; ili, ako to nije tako,
  - (b) pravo države u kojoj je proizvod kupljen, ako je proizvod bio prodavan u toj državi; ili, ako to nije tako,

- (c) propisi države u kojoj je šteta nastala, ako je proizvod bio prodavan u toj državi.

Međutim, pravo koje se primjenjuje je pravo one države u kojoj osoba kojoj je utvrđena odgovornost ima uobičajeno boravište, ako on ili ona objektivno nije mogla predvidjeti prodavanje tog proizvoda ili proizvoda iste vrste u državi čiji se propisi primjenjuju prema točkama (a), (b) i (c).

2. Ako je iz svih okolnosti slučaja jasno da je protupravno postupanje očito jače povezano s državom različitom od one iz stavka 1., primjenjuje se pravo te druge države. Očito se jača veza s drugom državom može temeljiti posebno na prethodno postojećem odnosu između stranaka, kao što je primjerice ugovor, koji je u uskoj vezi s tim protupravnim postupanjem.

Članak 6.

Nelojalna konkurencija i radnje koje ograničavaju slobodu tržišnog natjecanja

1. Pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu zbog nelojalne konkurencije je pravo one države u kojoj je došlo do štetnog djelovanja na odnose između konkurenata ili skupne interese potrošača ili postoji vjerojatnost štetnog djelovanja.
2. Ako nelojalna konkurencija utječe isključivo na interese konkretnog takmaca, primjenjuje se članak 4.
3. (a) Pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu zbog ograničavanja tržišnog natjecanja pravo je one države u kojoj je došlo do štetnog djelovanja po tržište ili postoji vjerojatnost štetnog djelovanja.
  - (b) Ako je došlo do štetnog djelovanja na tržište, ili postoji vjerojatnost štetnog djelovanja na tržišta više država, osoba koja traži odštetu i podnese tužbu na sudu domicila tuženika, može umjesto tog odabrati da svoj zahtjev temelji na pravu suda pred kojim se vodi postupak, pod uvjetom da je tržište u toj državi članici među onim tržištima na koje je izravno i bitno štetno djelovalo ograničenje tržišnog natjecanja zbog kojeg je i nastala izvanugovorna obveza na kojoj se zahtjev temelji; ako podnositelj zahtjeva tuži, u skladu s pravilima o nadležnosti koja se primjenjuju na tom sudu više od jednog tuženika, on ili ona može izabrati da svoj zahtjev temelji samo na pravu tog suda, ako je ograničenje tržišnog natjecanja, na kojem se temelji tužba protiv svakog od tih tuženika, neposredno i bitno štetno djelovalo također i na tržište u državi članici tog suda.
4. Od prava koje se primjenjuje prema ovom članku nije moguće odstupati sporazumno u skladu s člankom 14.

Članak 7.**Šteta za okoliš**

Pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu zbog štete za okoliš ili štete koju su pretrpjele osobe ili imovina kao posljedica takve štete, je pravo koje je utvrđeno u skladu s člankom 4. stavkom 1., osim ako osoba koja traži odštetu izabere da svoj zahtjev temelji na pravu one države u kojoj se dogodio događaj koji je prouzročio štetu.

Članak 8.**Povreda prava intelektualnog vlasništva**

1. Pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu zbog kršenja prava intelektualnog vlasništva pravo je one države za koju se tražila zaštita.

2. U slučaju izvanugovorne obveze nastale zbog kršenja jedinstvenog prava intelektualnog vlasništva Zajednice, pravo koje se primjenjuje na sva pitanja na koja se ne primjenjuju relevantni instrumenti Zajednice, pravo je one države u kojoj je došlo do kršenja.

3. Od prava koje se primjenjuje prema ovom članku nije moguće odstupiti sporazumom u skladu s člankom 14.

Članak 9.**Industrijska akcija**

Ne dovodeći u pitanje članak 42. stavak 2., pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu u vezi s odgovornošću osobe u svojstvu radnika ili poslodavca ili organizacije koja predstavlja njihove strukovne interese za štetu prouzročenu industrijskom akcijom koja se dogodila ili će se dogoditi, pravo je one države u kojoj će doći ili je već došlo do takve akcije.

POGLAVLJE III.

NEOPRAVDANO BOGAĆENJE, POSLOVODSTVO BEZ NALOGA I PREDUGOVORNA ODGOVORNOST**Članak 10.****Neopravđano bogaćenje**

1. Ako se izvanugovorna obveza nastala zbog neopravdanog bogaćenja uključujući primitak neopravdanih iznosa, tiče odnosa koji postoji između stranaka, poput primjerice odnosa koji proizlazi iz ugovora ili protupravnog postupanja koje je usko povezano s tim neopravdanim bogaćenjem, za nju vrijedi pravo koje se primjenjuje na taj odnos.

2. Ako pravo koje se primjenjuje ne može biti utvrđeno na temelju stavka 1., a stranke su u trenutku kada se dogodio događaj koji je prouzročio neopravđano bogaćenje imale uobičajeno boravište u istoj državi, primjenjuje se pravo te države.

3. Ako se pravo koje se primjenjuje ne može utvrditi na temelju stavaka 1. i 2., primjenjuje se pravo one države u kojoj je do neopravdanog bogaćenja došlo.

4. Ako je iz okolnosti slučaja jasno da je izvanugovorna obveza nastala zbog neopravdanog bogaćenja očito jače povezana s državom koja nije navedena u stavcima 1., 2. i 3., primjenjuje se pravo te druge države.

Članak 11.**Poslovodstvo bez naloga**

1. Ako se izvanugovorna obveza nastala zbog postupanja osobe koja nema ovlaštenje za obavljanje poslova druge osobe, tiče odnosa koji postoji između stranaka, poput primjerice odnosa nastalog na temelju ugovora ili protupravnog postupanja koje je usko povezano s tom izvanugovornom obvezom, za nju vrijedi pravo koje se primjenjuje na taj odnos.

2. Ako pravo koje se primjenjuje ne može biti utvrđeno na temelju stavka 1., a stranke su u trenutku kada se dogodio događaj koji je prouzročio štetnu radnju imale uobičajeno boravište u istoj državi, primjenjuje se pravo te države.

3. Ako se pravo koje se primjenjuje ne može utvrditi na temelju stavaka 1. i 2., primjenjuje se pravo one države u kojoj je do došlo do protupravnog postupanja.

4. Ako je iz okolnosti slučaja jasno da je izvanugovorna obveza, nastala zbog djelovanja bez ovlaštenja u vezi s poslovima druge osobe, očito jače povezana s državom koja nije navedena u stavcima 1., 2. i 3., primjenjuju se propisi te druge države.

Članak 12.**Predugovorna odgovornost**

1. Pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu zbog radnji koje su prethodile sklapanju ugovora, bez obzira je li ugovor stvarno sklopljen, pravo je koje se primjenjuje na ugovor ili koje bi se primjenjivalo na njega da je sklopljen.

2. Ako se pravo koje se primjenjuje ne može utvrditi na temelju stavka 1., primjenjuje se:

(a) pravo države u kojoj se dogodila šteta, bez obzira na državu u kojoj se dogodio događaj koji je prouzročio štetu i bez obzira na državu ili države u kojoj su nastale indirektno posljedice tog događaja; ili

(b) ako su stranke u trenutku kada se dogodio događaj koji je prouzročio štetu imale uobičajeno boravište u istoj državi, primjenjuje se pravo te države; ili

(c) ako je iz okolnosti slučaja jasno da je izvanugovorna obveza, nastala zbog radnji koje su prethodile sklapanju ugovora, očito jače povezana s državom koja nije navedena u točkama (a) i (b), primjenjuje se pravo te druge države.

Članak 13.**Primjena članka 8.**

U smislu ovog poglavlja, članak 8. se primjenjuje na izvanugovorne obveze nastale zbog povrede prava intelektualnog vlasništva.

POGLAVLJE IV.

SLOBODA IZBORA**Članak 14.****Sloboda izbora**

1. Stranke se mogu dogovoriti da za izvanugovorne obveze bude mjerodavno pravo koje one izaberu:

(a) sporazumom sklopljenim po događaju koji je prouzročio nastalu štetu;

ili

(b) ako obje stranke obavljaju poslovnu djelatnost, i sporazumom koji su stranke slobodno sklopile prije događaja koji je prouzročio nastalu štetu.

Izbor se iskazuje ili dokazuje opravdanom sigurnošću iz okolnosti slučaja i ne dovodi u pitanje prava trećih.

2. Ako su svi elementi relevantni za stanje u trenutku kada se dogodio događaj koji je prouzročio štetu prisutni u državi čije pravo stranke nisu izabrale, izbor stranaka ne dovodi u pitanje primjenu odredaba zakona te druge države od kojih nije moguće odstupiti sporazumom.

3. Ako su svi elementi relevantni za stanje u trenutku kada se dogodio događaj koji je prouzročio štetu prisutni u jednoj ili više država članica, izbor stranaka u pogledu prava koje će se primjenjivati, a koje nije pravo države članice, ne dovodi u pitanje primjenu odredaba propisa Zajednice i, prema potrebi, njihovu primjenu od strane suda države članice, od kojih nije moguće odstupiti sporazumom.

POGLAVLJE V.

ZAJEDNIČKA PRAVILA**Članak 15.****Opseg propisa koji se primjenjuju**

Pravo koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze na temelju ove Uredbe posebno regulira:

(a) temelj i opseg odgovornosti, uključujući određivanje osoba koje se mogu smatrati odgovornima za djela koja su počinile;

(b) razloge za izuzeće od odgovornosti, svako ograničenje odgovornosti te svaku podjelu odgovornosti;

(c) postojanje, prirodu i procjenu štete ili zatražene odštete;

(d) u okviru svojih procesnih ovlaštenja, sud može odrediti mjere radi sprečavanja ili prestanka štetne radnje ili naknade štete;

(e) pitanje može li pravo na odštetu ili popravljavanje štete biti prenosivo, uključujući i prijenos nasljeđivanjem;

(f) osobe ovlaštene na naknadu štete zbog toga što su osobno pretrpjele štetu;

(g) odgovornost za postupke druge osobe;

(h) način prestanka obveze te pravila zastare i preskripcije prava, uključujući pravila koja se odnose na početak, prekid i suspenziju zastarnog ili preskripcijskog roka.

Članak 16.**Prevladavajuće obvezujuće odredbe**

Ova Uredba ničim ne ograničuje primjenu prava države u kojoj se vodi postupak kada su te odredbe obvezujuće bez obzira na pravo koje se inače primjenjuje na izvanugovornu obvezu.

Članak 17.**Sigurnosna pravila i pravila postupanja**

Prilikom ocjene postupanja osobe za koju se utvrđuje odgovornost vodit će se računa da se stvarno i koliko god je to potrebno poštuju sigurnosna pravila i pravila postupanja koja su bila na snazi na mjestu i u vremenu kada se zbio događaj koji je prouzročio odgovornost.

Članak 18.**Izravna tužba protiv osiguravatelja odgovorne osobe**

Osoba koja je pretrpjela štetu može svoj zahtjev za naknadu štete podnijeti neposredno protiv osiguravatelja odgovorne osobe, ako to propisuje pravo kojim se uređuje izvanugovorna obveza ili pravo kojim se uređuje ugovor o osiguranju.

Članak 19.**Subrogacija**

Ako neka osoba (vjerovnik) ima izvanugovornu tražbinu prema drugoj osobi (dužniku), a treća osoba ima obvezu namiriti vjerovnika, ili je zapravo ispunjavanjem te obveze namirila vjerovnika, pravo kojim se uređuje obveza treće osobe izvršavanja obveze prema vjerovniku propisuje u kojoj mjeri treća osoba ima pravo ostvarivati prava naspram dužnika, a koja je vjerovnik ostvarivao u odnosu na dužnika u skladu s pravom koje se primjenjuju na njihov odnos.

Članak 20.

Višestruka odgovornost

Ako vjerovnik ima tražbinu protiv više dužnika koji su odgovorni za istu tražbinu, a jedan od dužnika već je u cijelosti ili djelomično namirio tražbinu, pitanje prava tog dužnika zahtijevati naknadu od drugih dužnika uređeno je pravom koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu tog dužnika prema vjerovniku.

Članak 21.

Formalna valjanost

Jednostrano postupanje radi ostvarivanja pravnog učinka i u vezi s izvanugovornom obvezom formalno je valjano ako je u skladu s formalnim zahtjevima prava koje uređuje tu izvanugovornu obvezu ili s pravom one države u kojoj je poduzeto postupanje.

Članak 22.

Teret dokaza

1. Pravo koje prema ovoj Uredbi uređuje izvanugovornu obvezu primjenjuje se, u slučajevima izvanugovornih obveza, u mjeri u kojoj sadrži pravila koja postavljaju zakonske pretpostavke ili utvrđuju teret dokaza.

2. Postupanja radi pravnog učinka mogu se dokazati bilo kojim načinom dokazivanja koji priznaje pravo nadležnog suda ili bilo koje pravo iz članka 21. prema kojem je to postupanje formalno valjano, pod uvjetom da je takav način dokazivanja moguće izvesti pred nadležnim sudom.

POGLAVLJE VI.

OSTALE ODREDBE

Članak 23.

Uobičajeno boravište

1. U smislu ove Uredbe, uobičajeno boravište trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba mjesto je njihove središnje uprave.

Ako štetni događaj ili šteta nastane iz poslovanja podružnice, agencije ili bilo koje druge poslovne jedinice, uobičajenim se boravištem smatra mjesto gdje se nalazi podružnica, agencija ili bilo koja druga poslovna jedinica.

2. U smislu ove Uredbe, uobičajeno boravište fizičke osobe koja postupa tijekom svojeg poslovanja njegovo je ili njezino glavno mjesto poslovanja.

Članak 24.

Zabrana uzvraćanja i daljnjeg upućivanja

Primjena prava bilo koje od država navedenih u ovoj Uredbi znači primjenu zakonskih odredaba koje su na snazi u toj državi, osim odredaba međunarodnog privatnog prava.

Članak 25.

Države s više pravnih sustava

1. Ako se država sastoji od nekoliko teritorijalnih jedinica, a svaka od njih ima svoje vlastite propise o izvanugovornim obvezama, svaka teritorijalna jedinica se za potrebe određivanja prava koje se primjenjuje prema ovoj Uredbi smatra državom.

2. Država članica unutar koje različite teritorijalne jedinice imaju svoje propise o izvanugovornim obvezama, nije obvezna primjenjivati ovu Uredbu u slučaju sukoba zakona između takvih jedinica.

Članak 26.

Javni red države nadležnog suda

Primjena zakonskih odredbi bilo koje države navedene u ovoj Uredbi može biti odbijena samo ako je ta primjena očigledno nespojiva s javnim poretkom (*ordre public*) države nadležnog suda.

Članak 27.

Odnos s ostalim odredbama propisa Zajednice

Ova Uredba ne dovodi u pitanje primjenu odredaba propisa Zajednice koji, u pogledu posebnih pitanja, utvrđuju pravila u slučaju sukoba zakona za izvanugovorne obveze.

Članak 28.

Odnos s postojećim međunarodnim konvencijama

1. Ova Uredba ne dovodi u pitanje primjenu međunarodnih konvencija kojih su u trenutku donošenja ove Uredbe jedna ili više država članica stranke, a koje utvrđuju pravila u slučaju sukoba zakona za izvanugovorne obveze.

2. Međutim, ova Uredba među državama članicama ima prednost pred konvencijama zaključenim samo između dvije ili više država članica, ako se takve konvencije odnose na pitanja koja se uređuju ovom Uredbom.

POGLAVLJE VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 29.

Popis konvencija

1. Države članice najkasnije do 11. srpnja 2008. godine obavješćuju Komisiju o konvencijama iz članka 28. stavka 1. Nakon tog datuma države Komisiju obavješćuju o svim otkazivanjima tih konvencija.

2. Komisija u roku od šest mjeseci od primitka, u *Službenom listu Europske unije* objavljuje:

- i. popis konvencija iz stavka 1.;
- ii. otkazivanja konvencija iz stavka 1.

Članak 30.

Klauzula o reviziji

1. Komisija najkasnije do 20. kolovoza 2011. godine Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi izvješće o primjeni ove Uredbe. Ako je to potrebno, izvješću se prilažu prijedlozi za prilagođavanje ove Uredbe. Izvješće sadrži:

- i. studiju o učincima načina na koji se strano pravo tretira u različitim sudskim praksama te u kolikoj mjeri sudovi

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.

Sastavljeno u Strasbourgu 11. srpnja 2007.

Za Europski parlament
Predsjednik
H.-G. PÖTTERING

država članica u praksi primjenjuju strane propise u skladu s ovom Uredbom;

- ii. studiju o učincima članka 28. ove Uredbe u vezi s Haškom konvencijom od 4. svibnja 1971. o propisima koji se primjenjuju na prometne nezgode.

2. Komisija najkasnije do 31. prosinca 2008. Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnosi studiju o stanju propisa koji se primjenjuju na izvanugovorne obveze nastale zbog povrede privatnosti i osobnih prava, vodeći računa o pravilima koja se odnose na slobodu tiska i slobodu izražavanja u medijima te o pitanjima sukoba zakona u vezi s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka ⁽¹⁾.

Članak 31.

Vremenska primjena

Ova se Uredba primjenjuje na štetu koja proizlazi iz događaja koji su se dogodili po njenom stupanju na snagu.

Članak 32.

Početak primjene

Ova se Uredba primjenjuje od 11. siječnja 2009., osim članka 29. koji se primjenjuje od 11. srpnja 2008.

Za Vijeće
Predsjednik
M. LOBO ANTUNES

⁽¹⁾ SL L 281, 23.11.1995., str. 31.

Izjava Komisije u vezi s klauzulom o reviziji (članak 30.)

Komisija će, nakon poziva Europskog parlamenta i Vijeća u okviru članka 30. Uredbe „Rim II”, najkasnije do prosinca 2008. podnijeti studiju o stanju u području propisa koji se primjenjuju na izvanugovorne obveze nastale zbog povrede privatnosti i osobnih prava. Komisija će voditi računa o svim vidovima stanja te će poduzeti odgovarajuće mjere ako to bude potrebno.

Izješće Komisije o prometnim nezgodama

Komisija je svjesna da u državama članicama vrijede različite prakse u vezi sa stupnjem naknade štete koja se dodjeljuje žrtvama prometnih nezgoda te je spremna razmotriti konkretne probleme osoba s prebivalištem u EU, a čiji su problemi nastali njihovim sudjelovanjem u prometnim nezgodama u državi članici u kojoj nemaju uobičajeno boravište. Komisija će stoga do kraja 2008. godine Europskom parlamentu i Vijeću dostaviti studiju o svim mogućnostima, uključujući pitanja osiguranja, za poboljšanje položaja prekograničnih žrtava, koja će utrti put Zelenoj knjizi.

Izjava Komisije o tretmanu stranih propisa

Komisija je svjesna da u državama članicama vrijede različite prakse u pogledu tretmana stranih propisa te će zato najkasnije četiri godine po stupanju na snagu Uredbe „Rim II”, a svakako čim iduća bude dostupna, provesti horizontalnu studiju o primjeni stranih propisa u građanskim i trgovačkim stvarima od strane sudova država članica, uzimajući u obzir ciljeve Haškog programa. Komisija je također pripravna poduzeti odgovarajuće mjere ako to bude potrebno.
